

забезпечення єдиних фіскальних правил як для традиційного, так і для цифрового бізнесу, серед яких можна виділити:

- 1) податки з обороту цифрових компаній
- 2) оподаткування доходів від надання цифрових послуг
- 3) податки з транзакцій цифрового бізнесу.

Отже, впровадження новітніх технологій в систему оподаткування відкриває нам нові можливості в онлайн форматі. Але слід завжди удосконалювати та стимулювати подальший розвиток цих технологій та забезпечувати єдині правила та закони для традиційного та цифрового бізнесу.

Інформаційні джерела

1. Бухгалтерський облік: зміни в цифрову епоху. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1a46ab7a-2613-448d-b98b-1cf0b479b21e/content>
2. Оподаткування в умовах цифровізації економіки: до питання правового регулювання. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/719700f3-9886-440a-808d-b8e8eaec2d1b/content>
3. Дія Сіті — унікальний правовий та податковий простір для ІТ-компаній в Україні. URL: <https://rv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/648470.html>
4. Гіг-контракти. Що це таке? Які умови та особливості таких контрактів? URL: https://biz.ligazakon.net/news/205724_gg-kontrakti-shcho-tse-take-yak-umovi-ta-osoblivost-takikh-kontraktv
5. Цифровізація системи обліку, звітності та оподаткування в сучасних економічних умовах. URL: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/download/605/578/>
6. ДПС: Цифровізація у сфері оподаткування є важливою складовою розвитку цифрової економіки. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/568593.html>
7. Жук В. М., Замлинський В. А., Найда А. В. Облік та звітність в інформаційному забезпеченні аграрної політики: шанси від громадянського суспільства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 2. С. 52 – 58.
8. Замлинський В. А. Облікова політика і економічна безпека в системі управління підприємством / В. А. Замлинський, О. В. Волошина, С. В. Степаненко // Український журнал прикладної економіки та техніки. – 2024. – Том 9, № 1. – С. 56-61. DOI <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-9>
9. Kryukova I., Zamlinskyi V., Vlasenko T. Architecture of corporate reporting on the sustainable development of business entities in the agrarian sector as a tool of sustainable agri-management. *Ekonomika APK*. № 30(2). P. 38-48. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202302038>.

УДК 657

О.М. Чабанюк, канд. екон. наук, доц., ст. наук. співроб. (ЛТЕУ, ЛНДІСЕ, Львів)

НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Облік і оподаткування в сільському господарстві мають особливості, зумовлені специфікою діяльності та виробництва аграрної продукції. Основним завданням обліку витрат і розрахунку собівартості продукції є повне і точне

відображення витрат на виробництво з метою контролю над матеріальними, трудовими і фінансовими ресурсами [1, с. 79].

Собівартість сільськогосподарської продукції формується з усіх витрат підприємства, що виникають у процесі виробництва, виконання робіт або надання послуг. Для обліку витрат сільськогосподарських підприємств застосовують рахунок 23 «Виробництво», який має декілька субрахунків:

- «Рослинництво»
- «Тваринництво»
- «Допоміжні виробництва»
- «Підсобні (промислові) виробництва»

На рахунку 23 ведеться синтетичний та аналітичний облік, що охоплює різні види витрат, а також продукцію, яка виробляється. Аналітичний облік зазвичай деталізується за видами продукції або групами продукції. На великих підприємствах такий облік може додатково включати поділ за підрозділами або центрами витрат і відповідальності [2, 3].

Загальний фінансовий результат від основної діяльності сільськогосподарських підприємств формується за трьома основними компонентами:

1. Фінансові результати від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів. Це включає доходи, які підприємство отримує на стадії первинного обліку продукції та активів, що створюються в результаті біологічних процесів.

2. Фінансові результати від реалізації сільськогосподарської продукції та біологічних активів як запасів. Продукція оцінюється за справедливою вартістю, з урахуванням витрат, які можуть виникнути на місці продажу.

3. Фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу. Оцінка таких активів також здійснюється за справедливою вартістю, із врахуванням можливих витрат на продаж.

Ці фінансові результати забезпечують відображення реальних змін у вартості біологічних активів та продукції, а також надають точні дані для фінансового аналізу і прийняття управлінських рішень.

Доходи від реалізації запасів сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю (за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу), розраховуються відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Цей стандарт встановлює правила визнання доходів, щоб забезпечити правильне відображення виручки від реалізації [7, с. 84].

Собівартість реалізованих біологічних активів та сільськогосподарської продукції відповідає їхній вартості в обліку на момент реалізації. Тобто, собівартість дорівнює тій справедливій вартості, яка зафіксована на дату продажу. Це дозволяє точно відобразити реальні витрати підприємства, що пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, та формує основу для визначення фінансового результату від основної діяльності.

Зміни у вартості біологічних активів на дату балансу, які оцінюються за справедливою вартістю (з урахуванням очікуваних витрат на продаж),

відображаються у складі інших операційних доходів або інших операційних витрат. Таким чином, збільшення вартості біологічних активів включається до інших операційних доходів, а зменшення — до інших операційних витрат.

Для довгострокових біологічних активів оцінка на дату балансу проводиться відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». Сума дооцінки (якщо балансова вартість збільшується) та сума уцінки (якщо вартість знижується) таких активів фіксується в обліку на цю дату.

Фінансовий результат від вибуття довгострокових біологічних активів, як і для інших основних засобів, визначається та відображається відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби».

Інформаційні джерела

1. Мединська, Т. В., Чабанюк. О. М. Застосування спеціальних податкових режимів та особливості обліку в аграрній сфері. Теоретико-методологічні аспекти підвищення конкурентоспроможності прикордонного регіону : кол. монографія / За ред. В. І. Захарченко та М. М. Меркулова. Одеса: Атлант, 2018. 163 с. (с. 78-90)

2. Чабанюк О. М. Теорія та методологія обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: кол. монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. А. Сарапіної; ХНТУ. Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2018. 273 с.

3. Мединська ТВ, Чабанюк ОМ. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність:[навчально-практичний посібник]. К.: Алерта. 2017.

4. Лобода Н. О., Чабанюк О. М., Сподарик Т.І. Фіскальне навантаження у національній економіці: динамічний аспект. № 2. С. 292-299.

5. Лобода Н. О., Чабанюк О. М., Сенишин Б.Б. Податковий контроль у структурі фіскальної політики (функціональний аспект). Бізнес інформ. 2021. № 3. С. 148-155

6. Лобода Н. О., Чабанюк О. М., Мосолова Ю. О. Спрощена система оподаткування як мікроекономічний фіскальний регулятор. Бізнес Інформ. 2021. №4. С. 228–234.

7. Теоретико-методологічні аспекти підвищення конкурентоспроможності прикордонного регіону : кол. моногр. / За ред. В.І. Захарченко та М.М. Меркулова. Одеса: Атлант, 2018. 163 с.

УДК 657.1:658.5

Є.Д. Шевченко, здоб. ступ. PhD (*ДПУ, Ірпінь*)

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНУ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ

В сучасних умовах глобалізації економіки та зростаючих вимог до екологічної відповідальності, інтеграція принципів сталого розвитку в обліково-аналітичні системи стає надзвичайно актуальною. Обліково-аналітичні системи відіграють ключову роль у формуванні управлінських рішень, тому їх адаптація до принципів сталого розвитку є необхідною умовою